

[Knuud Hertling.]

ritet, som man i og for sig hængte det hele op på, da man i 1964 i forbindelse med Grønlandsudvalgets betænkning fastlagde retningslinjerne for lønudviklingen i Grønland? Den solidaritet mellem de grønlandske lønmodtagere er i dag overordentlig svær at få øje på. Dette skyldes selvfølgelig også det forhold, at vi endnu ikke har den direkte beskatning i Grønland.

Vedrørende de enkelte lovforslag skal jeg bemærke følgende:

Jeg synes, det er udmærket, at man i tjenestemandsløven har tilstræbt størst mulig parallelitet. Jeg giver ministeren ret i, at de forskelle, der nødvendigvis måtte findes, skyldes de særlige grønlandske forhold. Nydannelsen med åremålsansættelse hilser jeg velkommen. Det er min opfattelse, at vi netop i Grønland vil få megen brug for denne form for ansættelse.

Begrundelsen for at opretholde de to lønniveauer i Grønland forstår jeg i og for sig udmærket, da jeg erkender, at vi i dag fortsat må sende bud efter dansk arbejdskraft, at vi må prøve på at friste denne arbejdskraft til at tage til Grønland gennem højere lønninger og andre goder, som den lokalt ansatte ikke kan få. Men jeg er stærk modstander af, at denne løndiskrimination fortsat skal hvile på bestemmelsen om fødestedskriteriet. Jeg var modstander af dette kriterium, da jeg kom ind i dette høje ting i 1964; og jeg er fortsat modstander af det.

Jeg ved godt, at ministeren for Grønland her som tidligere vil spørge om, hvilke alternativer vi har til dette kriterium, og samtidig vil ministeren for Grønland venligt overbærende forsvare sig med, at det grønlandske landsråd oven i købet to gange har godkendt dette kriterium, som man ganske ubetænksomt efter min opfattelse fortsat betegner som den mest retfærdige løsning.

Det ville mere mig meget, hvis ministeren vil tage landsrådets godkendelse til indtægt, altså bruge det som forsvaret for sit eget forslag. For vi skal jo ikke mange dage tilbage, da vi var ude for, at ministeren i to tilfælde ganske kynisk tilsidesatte landsrådets ønsker. Jeg tænker her på de to førstebehandlinger; vi havde her i Folketinget for nylig, dels om lovforslaget om arbejderbeskyttelse i Grønland, dels om den internationale regulering af fiskeriet.

For mit vedkommende synes jeg ikke, det er særlig mærkeligt, at det grønlandske landsråd har godkendt fødestedskriteriet på ny, eftersom fædrene til dette kriterium i dag sidder som ledere af landsrådet. Endvidere er samtlige ledende landsrådsmedlemmer folk, som ikke er ramt af fødestedskriteriet, altså folk, som nyder godt af alle de udsendtes goder. På mig virker det fuldstændig latterligt, at man forsøger at begrunde denne diskriminerende form ud fra et retfærdighedssynspunkt. Jeg kunne bedre have accepteret forklaringen, hvis man havde udtrykt sig i retning af, at fødestedskriteriet er lidt mindre uretfærdigt end andre mulige kriterier.

Allerede i min jomfrutale i 1964 beskæftigede jeg mig meget med dette spørgsmål. Jeg vil nu som dengang gerne sige, at dette kriterium er stærkt følelsesmæssigt belastende for forskellige befolkningsgrupper i Grønland. Dette kriterium er simpelt hen stempning af folk efter en vurdering af, om de er rigtige danskere eller ej. De rigtige danskere; altså dem, der har været så heldige at være født uden for Grønland, får en højere løn og andre goder, der er knyttet til det. De ikke-rigtige danskere, ja, dem honorerer vi med en mindre løn for samme arbejde.

Som sagt vil ministeren her sige, at vi andre ikke er i stand til at fremkomme med mulige og bedre alternativer. Jeg skal medgive ministeren, at det er overordentlig svært at finde frem til et kriterium, hvorefter man skal sortere folk fra hinanden, uanset om de udfører samme arbejde lige godt. Det rigtige alternativ ville jo givet være, at vi overhovedet ikke opererer med forskellige aflønningsformer, og dette kunne vi have opnået, hvis man allerede i forbindelse med G-60s arbejde havde anerkendt Grønland som en virkelig del af det danske rige og altså ikke var kommet med i den politiske afgørelse af, at lønudviklingen i Grønland skal hvile på Grønlands egen produktivitet og ikke som i andre amter her i landet på hele rigets produktivitet.

Imidlertid er det nu for sent at tale om dette forhold, så lad os da koncentrere os om, hvorvidt der muligvis skulle være andre brugelige kriterier. Hvis ikke vi hele tiden skulle kalkere den danske ordning af, herunder det danske tjenestemandssystem, kunne